

นรุทธิ์ คุปต์ธนโรจน์. นิทานจีนชุดยี่สิบสี่ยอดกตัญญู: การดำรงอยู่และวิธีการนำเสนอในสังคมไทยปัจจุบัน. (๒๕๕๑).

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ศาสตราจารย์ ดร.ศิราพร ณ ถลาง

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม: อาจารย์ ดร.ปรมินทร์ จารุวรรณ

วัตถุประสงค์: ๑. เพื่อศึกษาการดำรงอยู่ของนิทานจีนชุดยี่สิบสี่ยอดกตัญญูในสังคมไทยปัจจุบัน

๒. เพื่อวิเคราะห์วิธีการนำเสนอ รูปแบบ และเนื้อหาของนิทานจีนชุดยี่สิบสี่ยอดกตัญญูในสังคมไทยปัจจุบัน

สมมติฐาน ในสังคมไทยปัจจุบันนิทานยี่สิบสี่ยอดกตัญญูซึ่งเน้นค่านิยมความกตัญญูอย่างเด่นชัดให้คนไทยเชื้อสายจีน มีวิธีการนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบที่หลากหลายทั้งจิตรกรรม วรรณกรรม การแสดง สื่อสมัยใหม่

บทคัดย่อ: วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การดำรงอยู่ วิธีการนำเสนอ รูปแบบ และเนื้อหาของนิทานจีนชุดยี่สิบสี่ยอดกตัญญูในสังคมไทยปัจจุบัน ผลการศึกษาพบว่านิทานจีนชุดยี่สิบสี่ยอดกตัญญูดำรงอยู่ในข้อมูลทางวัฒนธรรม ๕ รูปแบบ ได้แก่ วรรณกรรม จิตรกรรม พิธีกรรม การแสดง และสื่อสมัยใหม่

ในข้อมูลประเภทวรรณกรรม พบนิทานจีนชุดยี่สิบสี่ยอดกตัญญูทั้งสิ้น ๑๒ ฉบับ แบ่งกลุ่มตามวัตถุประสงค์การตีพิมพ์ได้ ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มที่ตีพิมพ์เพื่อผู้อ่านทั่วไป ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นหนังสือธรรมะ หรือหนังสือที่ระลึกต่าง ๆ และกลุ่มที่ตีพิมพ์เพื่อเด็กและเยาวชน ในข้อมูลประเภทจิตรกรรม พบว่ามีการตกแต่งภาพจิตรกรรมด้วยภาพจากนิทานจีนชุดยี่สิบสี่ยอดกตัญญูตกแต่งในศาสนสถาน ได้แก่ ศาลเจ้า โรงเจ วัดจีน วัดญวน วัดไทย และสุสานแบบจีน จำนวน ๓๑ แห่ง พบว่าช่างจะนำเฉพาะเหตุการณ์ที่สำคัญมาวาดเท่านั้น และหากเป็นภาพจากเรื่องและเหตุการณ์เดียวกัน ถึงแม้ว่าจะต่างศาสนสถานก็จะมีองค์ประกอบของภาพที่ใกล้เคียงกัน ส่วนในข้อมูลประเภทพิธีกรรม พบว่าบทร้องในพิธีโอยปอละ โอยไนตี้ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในพิธีกรรมย่อยของพิธีงเด็กชาวจีนแต้จิ๋ว จะนำเนื้อหาจากนิทานจีนชุดยี่สิบสี่ยอดกตัญญู ๙ เรื่อง ในข้อมูลประเภทการแสดงพบว่าในการแสดงอุปรากรจีน (จิ้ว) ในช่วงการแสดงเบิกโรงสิริมงคล หรือ “ปวงเซียง” ในชุดเซียงก็ซังจื้อ หรือนางฟ้าประทานบุตร มีการแสดงที่ตัดตอนมาจากนิทานเรื่องต้งอ้อยัง และในข้อมูลประเภทสื่อสมัยใหม่ พบนิทานจีนชุดยี่สิบสี่ยอดกตัญญูนำเสนอในรูปแบบของการ์ตูน ๓ ฉบับ มีทั้งฉบับที่คนไทยวาด โดยนำเนื้อเรื่องมาจากต้นฉบับภาษาไทย และฉบับที่แปลจากภาษาอังกฤษ ที่ได้จากประเทศสิงคโปร์

ผลการวิจัยสรุปได้ว่านิทานจีนชุดยี่สิบสี่ยอดกตัญญูมีวิธีการนำเสนอเนื้อหาในสื่อต่าง ๆ ที่ปรับเปลี่ยนไปตามกลุ่มผู้อ่าน ผู้ชม หรือผู้เข้าร่วมพิธี ทั้งนี้ การมีต้นฉบับวรรณกรรมนิทานจีนชุดยี่สิบสี่ยอดกตัญญู ขนบนิยมในการตกแต่งศาสนสถานด้วยภาพจิตรกรรมจากนิทานจีนชุดยี่สิบสี่ยอดกตัญญู การดำรงอยู่ของพิธีงเด็กและการแสดงปวงเซียง และการสืบทอดค่านิยมความกตัญญูเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำรงอยู่ของนิทานจีนชุดยี่สิบสี่ยอดกตัญญู

ผู้วิจัยพบว่าการจัดวางสถานที่ที่ไม่เอื้อต่อการชมภาพจิตรกรรมจากนิทานจีนชุดยี่สิบสี่ยอดกตัญญู ความชำรุดทรุดโทรม และความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อภาพจิตรกรรม และการหมกมุ่นทบทวนหน้าที่ในการสื่อความหมายในเรื่องความกตัญญูเป็นข้อจำกัดและปัญหาสำหรับการดำรงอยู่ของนิทานจีนชุดยี่สิบสี่ยอดกตัญญูในอนาคต